

Oponentský posudek na diplomovou práci Evy Čermákové

Duchovní hudba Domenica Sarriho v Čechách, Praha 2011, 2 části, 97 s. + 4 nestránkované přílohy, 117 s.

Václav Kapsa

Eva Čermáková se ve své diplomové práci vydala do sféry italské církevní hudby 1. poloviny 18. století na českých kůrech a soustředila se přitom na tvorbu neapolského skladatele Domenica Sarriho (1678–1744). Práce se vyváženě zaměřuje jak na plošnou evidenci hudebních pramenů (eviduje jich 37, ovšem dnes nejsou všechny badatelsky přístupné), tak na důkladný popis a vnitřní i vnější kritiku vybraných sedmi pramenů, dále na srovnávací stylovou analýzu (Sarriho Dixit Dominus v kontextu dalších vybraných dobových zhudebnění tohoto textu) a konečně i na problematiku ediční (druhý díl práce tvoří edice Sarriho Dixit Dominus F dur doplněná náležitým kritickým aparátem).

Úvodní kapitola je věnována zhodnocení stavu bádání a literatury. Téma italské církevní hudby 18. století v českých zemích je tématem badatelsky přitažlivým a aktuálním, zároveň však představuje zejména pro velké množství dochovaného materiálu nelehkou badatelskou výzvu. Diplomantka prokazuje znalost starší literatury, především se jí ale podařilo využít a navázat na nejnovější výzkumy a publikace, především na loni vydanou knihu italského badatele Claudia Bacciagaluppiho (*Rom, Prag, Dresden – Pergolesi und die Neapolitanische Messe in Europa*), s níž některé otázky i osobně konzultovala.

Další dvě kapitoly jsou věnovány evidenci, popisu a kritice pramenů. Diplomantka využívá všechny dostupné pramenové databáze a katalogy a s jejich pomocí nachází ke zdejším pramenům řadu konkordancí v zahraničních sbírkách. Přesto se opět ukazuje fakt konstatovaný v předchozích studiích (Romagnoli, Bacciagaluppi), že se totiž v případě mnoha domácích pramenů pravděpodobně jedná o unikáty. To se týká i dosud jen málo prozkoumané chrámové tvorby Domenica Sarriho. Třetí kapitolu věnovanou již konkrétním vybraným pramenům doplňují důkladné popisy těchto pramenů v Příloze 1; Eva Čermáková se zde zdařile zabývá mimo jiné určováním písářských rukou, vodoznaků etc.

Jádrum práce je analytická část, zaměřená na Sarriho Dixit Dominus F dur v kontextu dalších vybraných dobových zhudebnění tohoto žalmu. Autorka nejdříve představuje žalmový text a správně konstatuje neobvyklou pestrost a mnohost přístupů různých autorů k jeho zhudebnění. To dokládá i následující srovnávací analýza, pro niž bylo vedle dochovaných tří zhudebnění tohoto žalmu od D. Sarriho vybráno dalších osm skladeb na tento text od A. Scarlattioho, Lea, Terradelase, Vivaldiho, Händela a Zelenky. Za vydařený a dobře promyšlený je možno označit směr, jakým se poté diplomantka rozhodla vstoupit do detailnější analýzy, když srovnává pouze tři – z hlediska textu klíčové – části žalmu. Velmi zdařilý je její komentář zhudebnění úvodního verše zaměřující se především na způsob ztvárnění přímé řeči, tj. Hospodinova výroku, stejně jako analýza užití kontrapunktu v části Juravit Dominus. V analýze části Virgam virtutis zaměřené na užití církevní árie (Kirchenarie, aria da chiesa) a ritornelové formy několikrát konstatuje dvoudílnost těchto árií (s. 73, 78, 83), tuto dvoudílnost naznačuje i v tabulkách k analýze v Příloze č. 3. Jedná se však o dvoudílnost textu (dvě části žalmového

verše), nebo skutečně i o dvoudílnost hudební struktury? Jaká je tato dvoudílnost ve srovnání s dvoudílnou formou, jakou konstatuje v části *Judicabit in nationibus* téže skladby (s. 80–81)? Jaké jsou základní formální paralely mezi církevní árií a árií da capo?

Vytknout je třeba nepřesné formulace – co je to například „studium českojazyčné vokální hudby tohoto období v ediční řadě MAB“ (s. 13), vysloveně nehezké je spojení „jedním z příkladů o šíření“ (s. 39) atd. K přehlednutým překlepům přidala své rovněž funkce automatických oprav textového editoru: *noc/con*, *provincie/provenience*. Hudbymilovný baron Johann Hubert Hartig nezemřel v roce 1718, jak se často uvádí i jinde, ale v roce 1741 (s. 18). Křížovnický inventář je skutečně dle starší literatury uložen v MZK (pozn. 34 na s. 18), ve skutečnosti se ale jeho originál již delší dobu nepodařilo dohledat (viz Jana Spáčilová: *Händel v barokní Praze: dosud neznámé doklady provozování Händelovy hudby v chrámu pražských křížovníků s červenou hvězdou v první polovině 18. století*, in: *Musicologica Brunensia* roč. 52-54, č. 38-40, Brno 2006, s. 237–244).

Druhý díl práce obsahující úplnou edici Sarriho *Dixit Dominus F dur* je zpracován pečlivě a představuje rovněž úctyhodný pracovní výkon. Tato edice je nedílnou součástí práce a pro čtenáře jejích analytických pasáží je nepostradatelnou pomůckou.

Eva Čermáková předložila vyváženou, mnohovrstevnatou a pečlivou práci, která je navíc vůbec první samostatnou prací o církevní tvorbě skladatele Domenica Sarriho. Práci rád doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení: výborný

Mgr. Václav Kapsa, Ph.D.

V Praze, 5. 9. 2011